

Klimaatcommitment van de financiële sector

Focuspunten voor vervolg

A close-up photograph of several green fern fronds, showing their intricate, feathery structure. The fronds are in sharp focus in the foreground, while the background is softly blurred, suggesting a natural outdoor setting with sunlight filtering through. This image occupies the left side of the page, partially overlapping the teal header.

Het afgelopen jaar heeft de Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment (CFSK) het Klimaatcommitment uit 2019 geëvalueerd. Het is een interne evaluatie, waarbij externe partijen zijn geconsulteerd. Naar aanleiding van de interne evaluatie geeft de CFSK met dit werkplan invulling aan het vervolg van het Klimaatcommitment, waarbij de vier afspraken die in 2019 zijn gemaakt de basis vormen voor nieuwe stappen in dit samenwerkingsverband.

Afspraken in 2019

In 2019 heeft de financiële sector vrijwillig het initiatief genomen om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs en het Nederlands Klimaatakkoord. Met de ondertekening van het Klimaatcommitment hebben banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders zich gecommitteerd aan de volgende afspraken:

- 1 De betrokken partijen nemen deel aan de **financiering van de energietransitie en aanvaarden hiertoe een inspanningsverplichting** binnen de kaders van wet- en regelgeving en de risicorendementsdoelstellingen.
- 2 De partijen ondernemen actie om van hun **relevante financieringen en beleggingen het CO2-gehalte te meten**. Vanaf het boekjaar 2020 rapporteren zij daarover publiekelijk.
- 3 Uiterlijk in 2022 maken de partijen hun **actieplannen inclusief reductiedoelstellingen voor 2030** bekend. De partijen zullen toelichten welke acties zij nemen om bij te dragen aan het akkoord van Parijs.

Evaluatie Klimaatcommitment

Het afgelopen jaar heeft de Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment (CFSK) het Klimaatcommitment geëvalueerd. Het was een interne evaluatie, waarbij externe partijen zijn geconsulteerd. Uit de evaluatie bleek dat alle ondertekenaars van het commitment een actieplan hebben opgesteld. Het commitment was voor financiële instellingen een stimulans voor (het versnellen van) het in kaart brengen van de klimaatimpact van financieringen en beleggingen. De afgelopen jaren lag hier de focus op. De inspanningsverplichting om bij te dragen aan de financiering van de energietransitie is een uitdaging die instellingen individueel oppakken, waarbij het commitment kan bijdragen aan het zichtbaar maken hoe ondertekenaars die inspanningsverplichting invullen en aan de samenwerking in publiek-private financieringen. Hier wil de sector verder op inzetten.

Het Klimaatcommitment is een concreet initiatief dat het bewustzijn over de urgentie om klimaatverandering tegen te gaan vergroot, in het bijzonder hoe hieraan kan worden bijgedragen via financieringen en beleggingen. Een deel van deze afspraken zijn inmiddels vastgelegd in Europese wet- en regelgeving, hetgeen bijdraagt aan een gelijk speelveld. Dit illustreert de proactieve houding die de financiële sector destijds heeft ingenomen. De transitie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, financiële sector en reële economie (bedrijven en consumenten). Het Klimaatcommitment biedt een waardevolle samenwerking om bestaande en toekomstige initiatieven en (Europese) regelgeving te bespreken en wordt daarmee toegespitst op de Nederlandse context.

Werkplan vervolg Klimaatcommitment

Naar aanleiding van de interne evaluatie van het Klimaatcommitment geeft de CFSK met dit werkplan invulling aan het vervolg van het Klimaatcommitment, waarbij de vier afspraken uit 2019 de basis vormen voor nieuwe stappen in dit samenwerkingsverband.

>> De financiële sector blijft ambitieus

Het Klimaatcommitment richt zich op het in lijn brengen van financiering met de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs in 2050, met tussentijdse reductiedoelstellingen voor 2030. Met het nieuwe akkoord dat is bereikt tussen landen tijdens de COP28 is een belangrijke stap gezet richting het behalen van de doelen van Parijs. De sector heeft de ambitie om haar internationale voortrekkersrol te blijven vervullen, o.a. door de inzet op de financiering van de energietransitie te intensiveren en door regelmatig aanpassingen door te voeren in de 'Leidraad voor relevante financieringen, beleggingen en actieplannen'

>> Inzicht in en versnellen van de transitie naar een duurzame economie

Om transitieopgaven te realiseren zijn grote publieke en private investeringen nodig. Individuele financiële instellingen investeren waar passend in hernieuwbare energie- of vergroeningstrajecten. Omdat sommige ondernemingen en projecten minder financierbaar zijn, is daar publiek-private samenwerking voor nodig. Om dit te mobiliseren en om optimaal aan te sluiten op publieke middelen organiseren het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Invest-NL een pilot financieringstafel. Het primaire doel van de pilot is volgens Invest-NL "een structuur te vinden die aansluit bij zowel private financiers als beleidsmakers bij EZK (en andere betrokken departementen) om tot investeerbare projecten te komen in de klimaat- en energietransitie en circulaire economie, waar private financiële partijen verantwoord en langjarig in kunnen financieren".

In aanvulling op deze financieringstafel onderzoekt de CFSK hoe financiële sector en overheid in het licht van de transitie naar een duurzame economie verder invulling kunnen geven aan publiek-private samenwerking. De volgende onderwerpen worden hierbij behandeld:

- I **Het (kwantitatief en kwalitatief) inzichtelijk maken wat de financiële sector (nationaal en internationaal) al doet op het gebied van de financiering van de energietransitie en waar met name in de Nederlandse context de knelpunten liggen.**
- II **Het in kaart brengen van een transitiepad van een à twee specifieke energie-intensieve en kapitaalintensieve sectoren die een belangrijke rol hebben in de transitie en de daarbij behorende financiering. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande overlegstructuren voor publiek-private samenwerking.**
- III **Onderlinge verschillen sector: welke rol spelen verschillende partijen in de economie en over welke instrumenten beschikken zij voor het financieren van de energietransitie?**

De inspanningsverplichting tot deelname in de financiering van de energietransitie wordt de eerstvolgende voortgangsrapportage betrokken in de monitoring. De CFSK onderzoekt de wijze van rapporteren.

>>

Aanpassen 'Leidraad voor relevante financieringen, beleggingen en actieplannen'

Om de vergelijkbaarheid te vergroten staan in de leidraad van het Klimaatcommitment onder meer criteria en richtlijnen waaraan actieplannen moeten voldoen. Volgens een vaste cyclus wordt jaarlijks een voorstel gedaan om in de leidraad waar nodig de criteria rondom actieplannen aan te passen en te verduidelijken, bijvoorbeeld naar aanleiding van actuele ontwikkelingen. De hoofdvraag daarbij is: *Hoe kunnen financiële instellingen bijdragen aan emissiereductie in de reële economie?*

In 2023 is de leidraad geüpdatet. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerste versie zijn:

- I **Beleggingsinstellingen rapporteren vanaf boekjaar 2023 ook over staatsobligaties.**
- II **Instellingen rapporteren vanaf boekjaar 2023 ook over scope 3 emissies of zij geven aan waarom dit niet mogelijk of niet wenselijk is.**
- III **Instellingen geven bij het rapporteren van het CO₂-gehalte en bij het presenteren van reductiedoelstellingen inzicht in het gebruik van carbon offsets en/of carbon credits.**

In 2024 wordt ook een aangepaste leidraad opgesteld om bij te dragen aan transparantie. Doel is een beter vergelijkbare wijze waarop instellingen rapporteren over hun bijdrage aan de transitie. Deze aanpassing vindt plaats binnen de kaders van het mededingingsrecht. Aandachtspunten die worden meegenomen in de besprekingen rond deze aanpassing zijn:

- I **Voortgang op de inspanningsverplichting voor het bijdragen aan de financiering van de energietransitie.**
- II **Delen van goede voorbeelden om andere financiële instellingen te inspireren.**
- III **Transparantie over wat klimaatbeleid betekent voor verschillende sectoren.**
- IV **Relevante (sectorale) transitiepaden.**
- V **Delen van de nieuwste inzichten op het gebied van reductiedoelstellingen voor de portefeuille volgens internationale richtlijnen.**
- VI **Harmonisatie van de uitwerking en definities van wet- en regelgeving, zoals de CSRD/ESRS en SFDR (duurzaamheidsinformatie bedrijven).**
- VII **Engagement mogelijkheden bespreken voor het in lijn brengen met relevante regelgeving, zoals de Shareholders Rights Directive II en de Corporate Governance Code.**
- VIII **Transitieplannen in lijn brengen met internationale richtlijnen, zoals de net zero allianties.**
- IX **Vergelijkbaarheid van actieplannen en rapportages.**

Belangrijk is dat de leidraad recht blijft doen aan de verschillende karakteristieken van de vier subsectoren: banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders.

>> Samenwerking versterken tussen de financiële sector en externe partijen

Tijdens de Klimaatwerkconferenties komt de financiële sector samen om te bespreken hoe invulling te geven aan de opgaves uit het Klimaatcommitment. De afgelopen jaren was er veel aandacht voor het vergroten van de urgentie voor klimaatverandering. Financiële instellingen hebben emissierapportages en een actieplan gepubliceerd, waardoor de focus in de toekomst zal liggen op de inhoudelijke verdieping. De uitwisseling van technische aspecten en het presenteren van nieuwe ontwikkelingen zijn hierbij belangrijk. De koepelorganisaties blijven verantwoordelijk voor deze bijeenkomsten en zullen het programma verder uitwerken.

Om de samenwerking met externe partijen te verbeteren wordt er minimaal één keer per jaar een maatschappelijke dialoog georganiseerd vanuit het Klimaatcommitment, waarbij onder meer dilemma's besproken worden met betrekking tot de uitvoering van het Klimaatcommitment en de randvoorwaarden die nodig zijn om de doelen te behalen. Deze dialoog is gericht op maatschappelijke organisaties en de wetenschap om ook externe feedback te krijgen. Bovendien worden expertadviezen met concrete aanbevelingen behandeld. Het verslag van deze bijeenkomst wordt gedeeld met alle aanwezigen en zal actief worden besproken in de CFSK. Er wordt een terugkoppeling gegeven aan de deelnemers waarin hun adviezen worden geadresseerd.

>> Samenspel overheid, financiële sector en het bedrijfsleven

De energietransitie vereist een effectief samenspel tussen overheid, financiële sector, bedrijfsleven en consument, om de uiteindelijke transitie in de reële economie te kunnen laten plaatsvinden. Met het Klimaatcommitment neemt de financiële sector haar verantwoordelijkheid en zijn er grote stappen gezet. De samenwerking tussen de financiële sector en de ministeries van Financiën en EZK draagt bij aan het leggen van de transitiepuzzel. Indien mogelijk vindt jaarlijks een overleg plaats tussen bestuurders van financiële instellingen en de ministers van Financiën en EZK over de voortgang van het Klimaatcommitment. Belangrijke thema's zoals de publiek-private samenwerking en gedeelde dilemma's worden tijdens dit overleg besproken.

© mei 2024
klimaatcommitment.nl